

Han Ole han tjente i Kongens Gaard

*Nedtegnet i Sørums av L. M. Lindeman i 1870
etter Amund Amundsen Fallet*

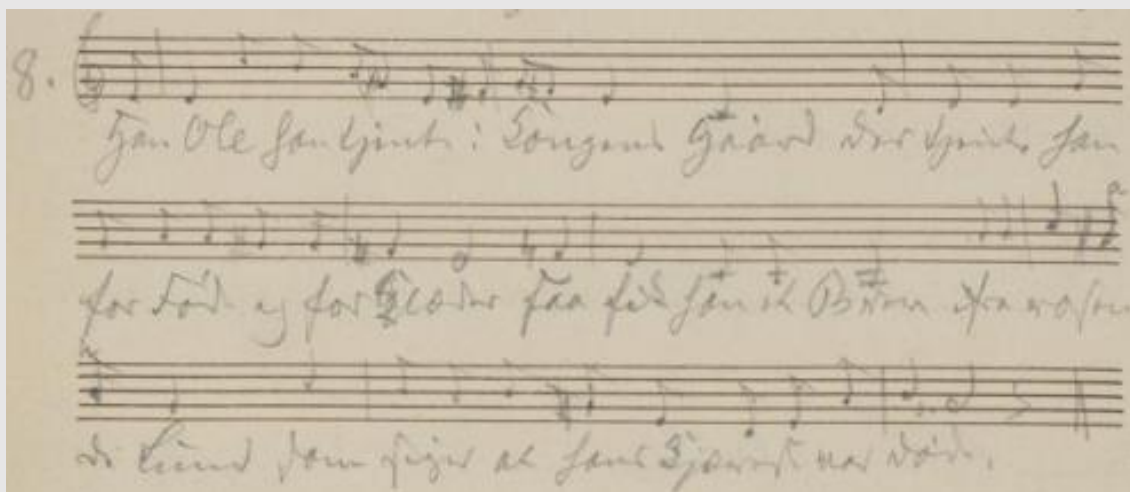
"Han Ole han tjente i Kongens gård, der tjente han for føde og for kleder." Slik starter en av sangene Amund Amundsen sang for Lindeman i 1870. Sammen med en meget vakker melodi setter dette stemningen i en av de såreste visene vi har. Lengsel,

Visa kalles gjerne «Ole Vellan» og er en av våre mest kjente middelalderballader. Det finnes mange varianter - også fra Sverige og Danmark. Melodien fra Sørums er vemodig vakker og den har vendinger som ligner på andre versjoner. Teksten er fortellende i tredje person. Vi finner den samme historien i «Jeg lagde meg så silde», men der er det jeg-personen som forteller den inderlige og sorgfulle historien.

inderlighet og sentimentalitet er ingredienser ment til å berøre. Samtidig aner vi også en opphøyd og høvisk side ved denne Ole som arbeider ved Kongens gård. Vi bringes i tankene tilbake til tiden for eventyr eller riddere. Det er ikke rare lønna han får. Det ligger en sårhet i dette som forfatteren tar et langt skritt videre i de neste to linjene der Ole får en uendelig trist nyhet: "Så fikk han et brev i fra Rosendelund som siger at hans kjæreste var døde." Assosiasjonene blir sterkere til riddertidens idealer, dens skjebner og vakre jomfruer. Selv i dag, adskillige århundrer etter at versene ble lagd, er det vanskelig å ikke bli berørt av historien.

I andre vers er det rett på sak. Ingen ord brukes på Oles reaksjoner. I en annen versjon står det: «Hr. Ole han blev i sit ansigt saa bleg, ja bleged end alt som kan blegne.» Han stiller seg opp for Kongens bord for å be om å få reise udi Rosenlunden. Kongen undrer hvorfor han ønsker dette og Ole forteller om brevet han har fått. «Aa kjære Hr. Ole du maa ej græde saa, det var da ikke mere end en Kvinde» er svaret fra kongen. Men kongen gir etter og som en av hans beste menn får Ole også penger med på reisen til «de nordiske fjeld». Dette ender ikke bra...

Han Ole han tjente i Kongens Gaard
der tjente han for Føde og for Klæder
saa fik han et Brev ifra rosende Lund
som siger at hans Kjæreste var døde.

Teksten til «Jeg lagde meg så silde» står nedenfor «Ole Vellan».

Oppskrift 1848 av L. M. Lindeman, Vang i Valdres, Oppland.

Han Ole tjente i Konningens Gaard,
der tjente han for Klæder og for Føde;
Saa fik han et Brev ifra Rosende-Lund,
som siger at hans Kjæreste var døde.

Her Ole han træder for Kongens Bord,
Han gjorde al den Tjeneste han kunde;
Saa bad han Kongen om at faa Lov,
At reise udi Rosenlunden

Og Kongen han giver Hr. Ole til Svar:
Det kan jeg nu slet ikke gjøre,
Men sig mig kun et eneste Ord,
Hvad har du udi Rosenlund at gjøre.

Tidend' er kommen paa denne Hædersdag,
Hvorover mit Hjerte mon bløde,
Der er kommet et Brev ifra Rosenlund,
Som siger at min Kjæreste er døde.

Aa kjære Hr. Ole du maa ej græde saa,
Det var da ikke mere end en Kvinde,
Det kunde vel skikke sig saa i mit Land,
At du kunde faa den ypperste Grevinde.

Af alt det som Kongen kan have i sit Land,
Slet intet jeg vil nu have,
Men jeg vil reise til Rosenlund,
Og følge min Kjærest til Graven.

Og du er den troeste jeg har i mit Land,
Af Alle mine Grever og Baroner,
Og dig vil jeg give en duelig Skjænk,
Af hundrede norske Kroner.

Hr. Ole han sadler sin Gangar rød,
Den røde var saa fager og saa snilde,
Saa rider han over de nordiske Fjeld,
Saa hurtigt som en Rind kunde flyve.

Hr. Ole han kom nu til Rosenlund,
Der bandt han sin Hest ved en Støtte,
Saa gik han straks i Ligstuen ind,
Hvor Fruer og Jomfruer monne Græde.

Hr. Ole han gaaer i Fruerstuen ind,
Han vred sine Hænder saa saare,
Og hvert et Sandkorn som paa Gulvet laa,
Det væded' han med sine Taarer.

Hr. Ole han satte sig ned paa en Stol,
Ret ligesom han vilde sove,
Sin sorgfuld' Sjel befaled' han Gud,
Og derpaa opgav han sin Aande.

Saa la de dem tilsammen paa et Bord,
Og Kisten var gjort udaf Marmor,
Der hvile de tilsammen til sidste Dommedag,
De sove i hverandres Arme

Jeg lagde mig saa sildig

Jeg lagde mig saa sildig alt seent om en Kvæld
jeg vidste ingen Kvide til at have.

Saa kom der da Bud i fra Kjæresten min
jeg maate til hende vel fare.

REF: Ingen har man elsked over hende.

Saa gik jeg da mig oppaa høiande Loft
aa klædde mine bedste Klæder
jeg klædde påå mig en Klædning af ny
en Klædning av Bomølske Fløiel.

Saa gik jeg da meg i Stalderen ind
aa klapped Graangeren paa Bagen
jeg lagde på hannem Salen af Sølv
og Beslet av Guld var beslagen.

Saa rider jeg fire Styver Milervei
mens andre monne sødeligen sove,
som jeg da kom til min Kjærestes Hjem
da mødte jeg min Kjæreste Svoger.

Saa gik jeg da mig oppaa høiande loft
hvor jeg haver været saa mange
der stander de Jomfruer alt uti en Flok
aa pynta min Kjærest til Graven.

Hennes Føder va hvide hennes Fingre va smaa
hennes Øine va blaa som en Due.

Aa bryst havde hun som Sneen uti Huul
aa Munden som Sukker den søde.

Haar havde hun som va spunden av Guld
aa flettet med en liten Fløyels Nøsse.
Hennes Bønner vore saa inderlig te Gud
i Himmerig maate hun møde.

Saa rider jeg et stykke derifra
saa fik jeg høre de Klokkerne klinga
ikke andet jeg vide og ikke andet jeg fornam
end mitt Hjerte i stykker mon springa.

Saa rider jeg te Kirkegaarden frem
da fik jeg see de Klokkerne udvælga
der stander de Jomfruer høviske Mænd
bad mig en anden Ven utvælga.

Vel kan jeg fæste en anden ved min Haand
aldrig finder jeg hennes Liga.
Hennes Liga findes ikke i denne verdens Land
ei heller i de tre Kongerigar.